

Informe del CEB a la Comissió de Patrimoni i Estètica del dia 3 d'abril de 2024.

- 1 Consideracions prèvies
- 2 Reordenació de l'entorn de la Creu del Joncar
- 3 Condicionament de l'edifici de Cal Paulo

1 Consideracions prèvies

- Destaquem la importància de presentar avantprojectes:

Sovint ho hem esmentat a les Comissions, cal presentar avantprojectes o projectes bàsics. El fet de presentar uns innecessaris i exhaustius projectes executius està fora de lloc en una Comissió de debat, ja que implícitament delata la voluntat de no admetre canvis importants en el projecte.

També hem insistit que convindria que els projectes s'han de portar a la Comissió abans de l'aprovació inicial. En aquest cas observem que el dia 20/03/2024 es va aprovar inicialment per Junta de Govern el projecte de Reordenació de la Creu del Joncar

Demanem que es tinguin en compte aquestes raonades observacions

- La placa commemorativa de Cal Purrós:

A la passada comissió de patrimoni ens vam comprometre a fer una proposta d'escrit, a dia d'avui encara no el tenim. Ens hem posat en contacte amb la família i estem consensuant amb ells el text, tan aviat com el tinguem el farem arribar.

- Proposta de tema per la propera comissió:

Creiem que és convenient, i per tant, demanem que es convoqui la Comissió de Patrimoni per tractar el tema de la "Modificació Puntual núm. 34 del PGOU "Barri Campamà" que s'ha aprovat fa pocs dies per Ple Municipal. Es tracta d'una important proposta urbanística a un barri històric.

- Petició de més dies d'accés a l'arxiu municipal:

En ocasions per preparar els temes que es porten a la comissió ens és necessari poder accedir i consultar documentació que es troba a l'arxiu municipal, però ens trobem limitats pel fet que només obre un dia al mes. Per aquest motiu demanem que s'ampliï l'oferta de dies.

2 Reordenació de l'entorn de la Creu del Joncar

Antecedents

Volem fer esment que en data 28 de desembre de 2021 el CEB va presentar al·legacions al "Projecte de reurbanització d'un tram de la travessera (camí Ral - Av. Torres Vilaró)" i s'ha de dir que el projecte, aprovat definitivament per la Diputació de Barcelona, que afecta a elements del patrimoni local, no es va posar de forma adequada a informació pública i tampoc es va convocar la Comissió de Patrimoni. Adjuntem l'enllaç a la web del CEB on s'analitza de forma exhaustiva aquest tema.

<http://centrestudisbequetans.cat/archivos/2924>

<http://centrestudisbequetans.cat/archivos/2969>

<http://centrestudisbequetans.cat/archivos/3038>

<http://centrestudisbequetans.cat/archivos/3061>

De la lectura de la documentació adjuntada, es desprèn que el CEB va incidir en aquest entorn singular i demanàvem una millor cura en tractar urbanísticament aquest singular indret i el seu entorn. Per tant celebrem que hi hagi un projecte que abordi el tema, encara que hauríem preferit poder haver fet aportacions en moments previs a la seva elaboració i aprovació inicial.

L'objecte del projecte

La Creu del Joncar (documentada al segle XVIII) està situada a la cruïlla del camí ral (camí d'origen medieval) amb la nova carretera de Gavà (inaugurada l'any 1886), lloc on es va reubicar atès que anteriorment estava situada uns metres enllà, a la cruïlla del camí ral amb l'antic camí que anava a l'església. La placeta de la Creu estava destinada al descans de les persones que anaven de la Rectoria al poble i inrevés, i era lloc d'aturada fix de les processons religioses.

En tot el recorregut per la zona urbana de Begues, entre el coll de can Grau i la rotonda del SES (tram d'uns 3.700m.), només resta aquest fragment d'uns 210m de camí ral sense asfaltar (un 6%), pel que creiem imprescindible preservar-lo com a mostra accessible del nostre patrimoni històric. De fet tant la Creu del Joncar com el tram de camí Ral immediat estan protegits pel PGOB (article 22.1).

El projecte, alguns dubtes i consideracions

- El títol del projecte diu "PROJECTE D'EXECUCIÓ DE L'ORDENACIÓ DE LA PLAÇA DE LA CREU DEL JONCAR AL MUNICIPI DE BEGUES", per les seves característiques i l'afectació de tot l'entorn creiem més adient canviar la paraula "Plaça" per "Entorn".
- Per tal com està plantejat el projecte amb la passera sobre la riera, interpretem que l'enllaç talla perpendicularment el camí Ral per sobre de la creu i de la intersecció de les dues vies històriques, deixant la creu i el darrer tram del camí Ral (on hi ha les roderes) en un cul de sac d'esquena al camí, restant així importància a l'espai. Ens preguntem la necessitat i idoneïtat de la passera, cal realment? Que aporta al projecte?.
- En el projecte es parla de restaurar uns 125m² del Camí Ral, però el tram és en total d'uns 210m, ja que es fa perquè no es preveu la intervenció completa de tot el traçat conservat?
- Pel que llegim al projecte trobem a faltar que es plantegi la restitució dels plàtans perduts a la recta dels plàtans. Creiem que seria una oportunitat immillorable per fer-ho, doncs son arbres que donen molta ombra i que contribueixen a donar una imatge singular a l'entrada del municipi.
- En el projecte s'indica la instal·lació de reg per degoteig i que aquest és principalment per assegurar l'arrelament i creixement inicial, per tant entenem que arribarà un moment que no serà necessari, s'ha previst doncs l'eliminació d'aquesta instal·lació?
- Tal i com es planteja el projecte creiem que no ha tingut en compte la possibilitat d'enllaçar el camí Ral amb cal Viudo, el camí de les Planes i el

castell d'Eramprunyà. Pensem que si es replanteja aquest projecte amb petites modificacions pot servir com un primer pas en aquesta línia.

- També trobem a faltar la previsió d'un estudi històric i seguiment arqueològic dels rebaixos i intervencions que afecten directament a la traça del camí Ral. Que permetin aprofundir en el seu coneixement o inclús aportar alguna dada per a la seva datació cronològica més precisa.
- En el projecte no hem sabut veure que passa amb la senyera que hi ha actualment en aquest punt. Al nostre entendre convé conservar el bàcul on es penja la senyera i per tant que quedi integrat en el projecte.

Propostes de millora

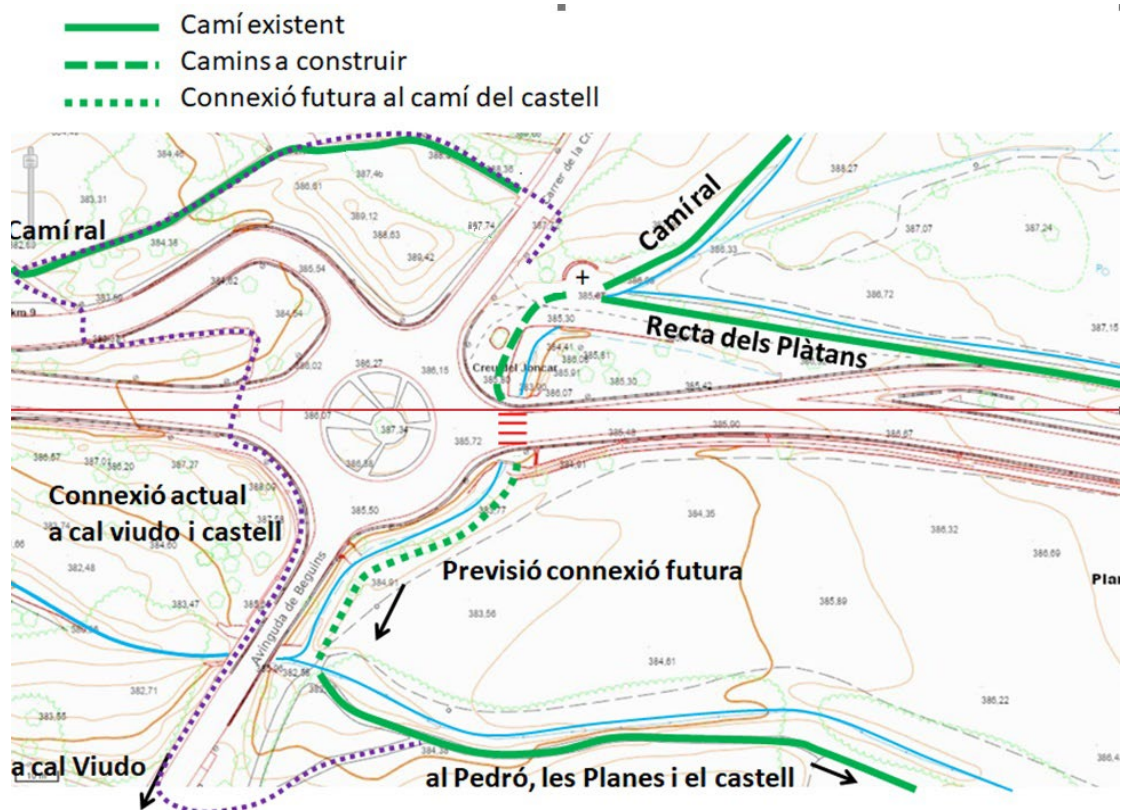
En la línia de les observacions fetes anteriorment, aportem una sèrie de propostes que poden millorar substancialment el projecte i que són les següents:

- Ampliar l'àmbit d'actuació i incorporar el traçat de l'antic camí Ral fins a enllaçar a la carretera de Sant Climent. S'actuaria sobre sòls de titularitat pública amb clau 6a (espais lliures) i clau 7a (equipaments). La intervenció en aquest tram de camí, uns cent dos-cents deu metres de llargada per cinc d'amplada, pot seguir les mateixes consideracions que les previstes pel tram de camí que ja es pretén recuperar.
- Recuperar part dels marges laterals que delimitaven el camí ral, tal i com es pot observar a la fotografia (veure imatge 2).
- Preveure pel futur la connexió amb el camí de cal Viudo al castell pel costat est de la rotonda amb un pas zebra a la variant, al que poder accedir des de la placeta de la creu del Joncar. Al costat sud de la variant podria seguir per un lateral de la riera o per la mota que la separa del camp de conreu. Aquest enllaç reduiria la llarga marrada de 420m que cal fer actualment a tan sols 140m, i la travessa de la variant més tres carrers (carrer del Joncar, carretera vella i carrer Beguins) a tan sols la variant, per a comunicar-los. (veure croquis , imatge1)

Altres qüestions que hem detectat

- Al full numero 9 del pdf (planejament vigent) s'esmenta que s'actua sobre el no urbanitzable. Cal esmenar-ho. L'informe tècnic ja diu que estem sobre sistemes de sòl urbà: clau 5 i clau 6a.
- L'Annex sobre les instal·lacions de reg fa referència a un altre projecte, concretament al de la cova de Can Sadurní, entenem que es deu a un error que caldria esmenar.
- Ens ha arribat que al torrent lateral al camí Ral s'estan abocant, creiem que accidentalment, terres provinents de l'abocador municipal situat a llevant. Si és així cal posar-hi solució.

Imatge 1

Imatge 2

Tram de camí ral entre la Creu del Joncar i can Vendrell (al fons), amb marges de pedra seca a ambdós costats.

3 Condicionament de l'edifici de Cal Paulo

En aquest cas tenim un bon exemple d'avantprojecte.

Cal esmenar les errades històriques de la introducció: l'església és del s.XVI, no del XIX, i el barri antic es va desenvolupar al s.XIX, no al XX.

Al avantprojecte no s'esmenta que el juliol de 2020 es va aprovar definitivament la MPPGOU 25 a l'entorn del barri de la Rectoria. S'ha de dir que a l'informe tècnic, equivocadament, posa MPPGOU 28. El projecte d'urbanització que es va redactar no es va aprovar i desconeixem els motius pels quals no ha acabat la seva tramitació.

També s'ha de dir que el Catàleg de Patrimoni (l'informe tècnic ho esmenta) encara no està aprovat definitivament i les descripcions que s'inclouen encara no tenen vigència.

Tampoc queda clara la disposició de la edificació respecte a la finca pel que fa al costat nord. Creiem que la façana no està tant ajuntada a la tanca.

Tal com es proposa al informe tècnic municipal, a la façana principal (i nosaltres afegiríem també la façana posterior), cal mantenir els 3 eixos verticals de les obertures. De fet el projecte preveu mantenir les 3 peces iguals en ambdues façanes, pel que no és necessària una 4a finestra. Si es vol augmentar la il·luminació de la sala central, es pot recuperar el balcó que havia anteriorment, que aportava molta llum, però que va ser convertit en finestra en la reforma de l'any 2006 (adjuntem fotos).

A les façanes laterals es poden acceptar les 4 obertures (es preveuen 4 habitacions), garantint-ne la disposició simètrica equidistant entre elles, ja que en planta les parts massisses no son iguals.

Seria desitjable aprofitar que es faran obres importants per a restituir l'antic portal del barri, que va ser enderrocat l'any 2006 sense que el projecte hagués passat per la Comissió de Patrimoni. Era el darrer portal de barri que quedava al nucli antic. També cal vetllar per a que el jardí del costat del carrer de la Rectoria tingui una tanca el més baixa i permeable possible. Abans del 2006 era un hort totalment obert, cosa que permetia gaudir de la façana oest i la tanca del barri.

Ja que es fa una intervenció general de la finca i l'edifici convindria resoldre de forma adequada les gaies d'espais perimetral exteriors a la tanca i que dona als vials situats al sud i a ponent. Actualment hi ha zones atalussades que no dignifiquen la finca.

Façana amb balcó (any 2004)

Sala del primer pis il·luminada pel balcó (any 2004)

Begues, a tres d'abril de 2024.